

1. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik
Yahya Kemal Beyatlı

2. Aşağıdaki dizede hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Bu ne kudret ki elifbayı okur ezberden
Şair Eşref

3. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Gölmek ol goncaya münasıptır.
Ağlamak bu dil-i hazine gerek.
Bâki

4. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Bir okşamaydı koca gözlü Akdeniz'in rüzgârı
Zeytinleri karartırdı bir Celâlinin hassas topukları
Turgut Uyar

5. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Gün doğar, rüzgâr eser, bulut dolarır
Rahmet şarkısı söyler yağmurlar
Erdem Bayazıt

1. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Gül-i ruhsarına karşı gözümden kanlı akarsu
Habibim fasl-ı güldür bu akarsular bulunmaz mı
Fuzulî

2. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatın bulunduğunu yazınız.

Kim söylemiş beni
Süheyla'ya vurulmuşum diye?
Kim görmüş ama kim,
Eleni'yi öptüğü mü?
Orhan Veli Kanık

3. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Gâh eserim yeller gibi
Gâh tozarım yollar gibi
Yunus Emre

4. Aşağıdaki dizelerde hangi sanatların bulunduğunu yazınız.

Ey Şuh! Nedima ile bir seyrin işittik
Tenhaca varıp Göksu'ya işret var içinde.
Nedim

5. Aşağıdaki dörtlükte belirgin olarak görülen söz sanatını saptayınız.

Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi;
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur, ses kesilince sesi;
Kaldırımlar, içimde kırılan bir lisandır.

Necip Fazıl Kısakürek

1

Özellikleri yönüyle zayıf olan bir varlığın güçlü olana benzetilmesine teşbih denir. "çocuklar gibi şendik" ve "dev gibi ordu" kullanımlarında teşbih sanatı görülmektedir. Bir varlığı, olguyu ya da durumu gerçekte olduğundan daha fazla veya az göstermeye mübalağa denir. "bin atlı" kullanımlarında mübalağa vardır.

2

Sözün ya da kavramın tam tersini ifade etmesine tariz denir. "elifba" "alfabe" demektir, "elifba" yı ezberden okumanın bir özelliği yoktur oysa dizede bu durumu olağan üstü bir durum gibi gösteriyor ve sözü tam tersini düşüneceğimiz şekilde kullanarak tariz sanatını uyguluyor.

3

Tezat, karşıt anlamlı sözcüklerden hareketle iki karşıt düşüncenin belirtilmesidir. "gülmek" ve "ağlamak" tezat sanatını gösterir.

Bir sözcüğü kendi anlamı dışında kullanarak, bir şeyi benzediği başka bir varlığın adıyla ifade etme sanatı istiaredir. "gonca" sözüyle "sevgili" kastedildiği için dizelerde istiare de vardır.

4

Teşbih, özellikleri yönüyle zayıf olan bir varlığın güçlü olana benzetilmesidir. "koca gözlü akdenizin rüzgan" "bir okşamaydı" denildiği için bir benzetmenin varlığı söz konusudur.

Telminh, bilinen bir olay kişi ya da durumun dolaylı biçimde anlatılması, olay, kişi ya da duruma işaret edilmesi sanatıdır. Celâli isyanlarından bahsedildiği için telminh yani hatırlatma vardır.

5

Teşhis, insanlara özgü bir özelliğin, insan dışındaki herhangi bir varlığa aktarılmasıdır. Yağmurların rahmet şarkısı söylemesi dizelerdeki teşhis sanatının göstergesidir. Tenasüp, anlamca birbiriyle bağlantılı sözcüklerin birlikte kullanılması sanatıdır. "gün, rüzgar, bulut, yağmur, rahmet" gibi birbiri ile alakalı sanatların bir arada kullanılması tenasüp sanatını oluşturur.

6

Doğal ve kendine özgü nedenlerle gerçekleşen bir olayı hayali ve daha güzel bir nedene bağlama sanatına hüsnütalil denir. Fuzulî bu beyitinde, gözlerden akan kanlı yaşları gün zamanında suların boz bulanık akmasına bağlamış ve hüsnütalil sanatı yapmıştır. Anlamca birbiriyle bağlantılı gül-i rusar, fasl-ı gül gibi sözcüklerin birlikte kullanılması tenasüp sanatını oluşturur.

7

İstihām, söylenmek isteneni soru yoluyla vurgulamaktır. Şair burada sorduğu sorulara cevap beklememekte ve söylenenlerin gerçek dışı olduğunu vurgulamayı amaçlamaktadır.

8

Tekrir, anlamı vurgulayıp güçlendirmek amacıyla sözcüğün tekrarlanmasıdır. Beyitte "gâh" "gibi" sözcükleri tekrarlanarak kullanılmıştır ve tekrir yapılmıştır. Teşbih, özellikleri yönüyle zayıf olan bir varlığın güçlü olana benzetilmesidir. "yeller gibi eserim" "yollar gibi tozarım" kullanımlarında benzetme yapılmıştır.

9

Şairin kendi yapıtında kendini farklı bir kişi ya da soyut bir varlıkmiş gibi düşünerek kendisine hitap etmesine tecrid denir. "Nedima ile seyrin işittik" cümlesinde şair kendini soyutluyor ve tecrid sanatını kullanıyor. Nida, söze etkileyicilik kazandırmak için seslenmeden yararlanma sanatıdır. "Ey şuh!" sözcüğü ile nida sanatı kullanılmıştır.

10

Sözün etkisini güçlendirmek amacıyla tekrarlanmasıyle "tekrir" sanatı oluşturulur. Bu dizelerde "Kaldırımlar" sözünün tekrarıyla tekrar sanatı gerçekleştirilmiştir.